

neb úplnou nezpůsobilostí k užívání jedné ruky neb paže, měl by žalobce nárok na 60% ze zažalované částky. První soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobci vznikla úrazem trvalá úplná neschopnost v kloubu ramenním a snížení schopnosti celé pravé horní končetiny na 45%. Nejde proto o úplnou invaliditu, ale není tu ani částečné trvalé invalidity ve smyslu pojistných podmínek, ježto podle nich se žádá úplná doživotní nezpůsobilost údu, kdežto v tomto případě jde toliko o snížení schopnosti na 45%, které není pojistkou kryto. Odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 5, odst. 3, všeobecných pojistných podmínek jest rozuměti trvalou částečnou invaliditou pouze buď úplnou ztrátu aneb úplnou doživotní nezpůsobilost k užívání určitých tam vyjmenovaných údů neb orgánů. Bylo-li zjištěno na základě posudku znalce z oboru lékařství, že jest tu jen trvalá neúplná neschopnost v kloubu ramenním a že tím jest snížena schopnost celé pravé končetiny (ruky) na 45%, plyne z toho, že nenastala doživotní úplná (100%) neschopnost k používání paže anebo ruky. Předpokladem zažalovaného nároku jest, aby buď celá paže, čítaje v to prsty, anebo celá ruka se stala úplně neschopnou k používání. Toho v souzeném případě není. Neschopnost ramene, i kdyby byla úplná, nemůže odůvodniti zažalovaný nárok, když ani paže, ani ruka se tím nestala úplně neschopnou k užívání, poněvadž úplná neschopnost ramene («Achsel») není v § 5, v odstavci třetím, všeobecných pojistných podmínek ani uvedena. Že snížená neschopnost k užívání paže nebo ruky způsobila snad úplnou neschopnost žalobce k výkonu hornické práce, není pro souzený spor rozhodující, neboť nejde tu o invalidní zaopatření žalobce, nýbrž o soukromou smlouvu, jejíž pojistné podmínky platí všeobecně pro každý druh zaměstnání, a podle nich nestačí k odůvodnění nároku pouze to, že se pojistník stal utrpěným úrazem úplně nezpůsobilý k svému zaměstnání. Z toho plyne, že ustanovení čl. 5 všeobecných pojistných podmínek jest jasné a lze je rozumově snadno vyložit, takže se žalobce nemůže odvolávati na ustanovení § 915 obč. zák.

Čís. 15933.

Jde o platný postup pohledávky, je-li ve všeobecných pojistných podmínkách obsaženo ustanovení, že na pojistitele přechází pojistníkův nárok na náhradu škody způsobené škůdcem.

(Rozh. ze dne 17. března 1937, Rv I 1913/35.)

Žalující pojišťovna se domáhá na žalovaném, o němž tvrdí, že zavinil srážku svého auta s automobilem pojistníka žalobkynina, náhrady pojistné částky, kterou vyplatila svému poškozenému pojistníkovi, opírajíc žalobu jednak o ustanovení § 20 všeobecných pojistných podmínek, podle něhož přešel nárok na uplatnění škody, způsobené žalovaným na pojistníkovi automobilu, na pojišťovnu, aniž k tomu bylo třeba nějakého dalšího postupu, a jednak o to, že pojistník jí mimo to postoupil svůj nárok proti žalovanému až do výše zažalované škody. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok důvodem po právu, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Soud první stolice uznal napadeným mezitímním rozsudkem, že nárok žalobní není svým důvodem po právu proto, že nárok Josefa H-a na odškodnění proti žalovanému nemohl přejíti na žalující ani podle dotčeného § 20 všeob. poj. podmínek, ani postupem, poněvadž žalující pojišťovna, nahradivši škodu Josefu H-ovi, jednala podle své smluvní povinnosti, stanovené pojistnou smlouvou, takže nejde ani o případ § 1358 obč. zák., ani o případ § 1422 obč. zák., a pohledávka Josefa H-a proti žalovanému na odškodnění zanikla důsledkem jejího zaplacení žalující pojišťovnou a nemohla tudíž na ni platně přejíti postupem. Tento právní názor potírá žalující pojišťovna v podstatě poukazem na § 62 zákona ze dne 3. července 1934, č. 145 Sb. z. a n. Řečeného nového zákonného ustanovení o přechodu nároků na náhradu proti třetím osobám na pojistitele nemůže se však úspěšně dovolávati. Zákon ten byl vyhlášen dne 20. července 1934 a nabyl podle § 164 účinnosti šest měsíců po vyhlášení. Podle zásady vyslovené v § 5 obč. zák. nelze užítí ustanovení nového zákona o právech hmotných na jednání, která se stala před účinností nového zákona. O takové hmotné právo žalující pojišťovny jde v souzené rozepři a ježto náhrada škody Josefu H-ovi jako pojistníku žalující pojistitelkou se stala již v roce 1933, nelze užítí předpisu § 62 uvedeného zákona č. 145/34 Sb. z. a n., který v § 162 mezi ustanoveními, jež mají platiti i pro pojistné poměry již existující v době jeho účinnosti, neuvádí ustanovení § 62. Soud první stolice posuzoval tudíž věc právem podle norem práva hmotného platných v roce 1933 a na jejich základě správně rozhodl.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Žalobkyně opřela svůj nárok jednak o ustanovení § 20 všeobecných pojistných podmínek, podle něhož prý přechází nárok na uplatnění škody způsobené žalovaným na automobilu pojistníkovi na pojišťovnu, aniž jest k tomu potřebí nějakého dalšího postupu, a jednak o to, že pojistník jí mimo to postoupil svůj nárok proti žalovanému až do výše zažalované škody. Není překážky, aby pojistník postoupil pojišťovně hned v pojistné smlouvě svůj možný nárok proti škůdci, neboť předmětem postupu může býti i budoucí pohledávka, není-li pochybnosti o osobě příštího dlužníka a o pohledávce samé co do jejího vzniku (srv. rozh. č. 4740, 5604, 10366 Sb. n. s.); stačí určitelnost jak osoby

dlužníka, tak i vzniku pohledávky. Osobu dlužníka lze určit, neboť jest jím ta osoba, která zavini poškození pojistníkovu automobilu. A vznik pohledávky záleží v bezprávném činu této osoby. Zní-li tudíž ustanovení § 20 všeobecných pojistných podmínek skutečně tak, jak žalobkyně tvrdí, byl by postup pohledávky účinný a aktivní legitimace žalobkyně ke sporu by byla odůvodněna. Neobsahují-li však všeobecné pojistné podmínky takového ustanovení, pak by ovšem bylo uvažovati o druhém žalobním důvodu, že totiž pojistník Josef H. postoupil žalobkyni svou pohledávku proti žalovanému po jejím vzniku. Ale touto otázkou se v souzené věci již nelze zabývati, poněvadž první soud dospěl k závěru, že pojistník Josef H. postoupil svou pohledávku teprve potom, když mu byla pojišťovnou již uhrazena, a že proto nemohl postoupiti pohledávku zaplacením již zaniklou. Tento závěr žalobkyně v odvolání nenapadla a nemůže to proto doháněti teprve v dovolacím řízení. Poněvadž nižší soudy, vycházejíce z jiného právního názoru, pokládaly ustanovení § 20 všeobecných pojistných podmínek za nezávažné pro spor a nezabývaly se jeho obsahem a důsledkem toho ani ostatními tvrzenými okolnostmi, závaznými pro nárok sám, bylo rozsudky obou nižších soudů zrušiti (§ 510, odst. 1, c. ř. s.). Souhlasiti jest však s názorem odvolacího soudu, že nelze užití na souzený případ ustanovení § 62 zákona o pojistné smlouvě č. 145/1934 Sb. z. a n. Neboť podle § 162, odst. 1, písm. a) až e) uved. zákona neplatí pro souzený případ ustanovení § 62 proto, že není uvedeno pod písm. a) až e). Podle odstavce 2 § 162 jest užití ustanovení řečeného zákona, prodlouží-li se pojistný poměr po dni účinnosti tohoto zákona, to jest po 20. lednu 1935, výslovně nebo mlčky. Pojistný poměr do určité pojistné příhody se však končí zaplacením pojistné hodnoty. Žalobkyně ji vyplatila Josefu H-ovi, jak sama tvrdila, dne 12. října 1932, takže pojistný poměr co do pojistné příhody, o kterou jde, již vůbec netrval v den účinnosti dotčeného zákona.

Čís. 15934.

Není nezákonností (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.), měl-li rekursní soud souhlasně s prvním soudem za to, že není přípustná rozluka manželství rakouských státních občanů římsko-katolického náboženství.

(Rozh. ze dne 17. března 1937, R II 99/37.)

Srv. rozh. č. 9079 Sb. n. s.

N i ž š í s o u d y nevyhověly žádosti Luisy W-ové (státní občanky spolkového státu rakouského a vyznání římsko-katolického jako její manžel) o rozluku jejího manželství, uzavřeného v republice Československé, r e k u r s n í s o u d z těchto důvodů: Prvý soud právem zamítl žádost o rozluku, vycházejce ze zjištění, že žadatelka je rakouskou státní příslušnicí a vyznání římsko-katolického, opíraje se o ustanovení § 34 obč. zák., podle něhož se osobní způsobilost cizozemců k právním